

МАРИОН ЗИМЪР БРАДЛИ ЧЕРНО И БЯЛО

Превод от английски: Агоп Мелконян, 1999

chitanka.info

— Тази история е стара като света. Още Каин е убил Авел — гласът на мъжа беше тих и скръбен. — Брат срещу брата, град срещу град, племе срещу племе. Една история, която никога не остарява.

— Никога — откликна като ехо жената. — Или поне на Земята.

— Да, на Земята.

Двамата седяха в стаята на единствената къща, останала цяла след онзи ден в развалините на онова, което някога се наричаше Харлем. Преди тук е било бар, стените бяха пъстри и облепени с жени в сладни пози (вече няма кого да радват); огледалото зад плота беше разбито на парчета, затова двамата не смееха да ходят боси.

Живееха заедно вече три месеца — откак се намериха един друг, откак осъзнаха, че са последните мъж и жена в Ню Йорк, а може би в цяла Северна Америка, пък може би и изобщо на земното кълбо...

— Чела съм историята за Адам и Ева — рече жената с горчива усмивка. — Но никога не ми е хрумвало, че ще играя нейната роля. За мен винаги е било просто смехория, нищо повече.

— Не си струва да нервничиш — кротко произнесе мъжът. Искаше да улови границата, отвъд която тя изпадаше в истерия. — Не си струва... Кети — продължи той нежно, — не си ли чувала старото откровение: „Бих се оженил за теб, дори ако си последната жена на Земята“?

— О, Джеф...

— За Бога! — избухна той и се изправи, мускулите му се бяха напрегнали. — Не говори така, Кети! Дай ми огледалото, ако можеш да го намериш в тази прокълнатата миша дупка. Но не говори за онова!

След малко продължи с притаена болка:

— Кети, утре оставам тук и ще живея тук, докато не полудея или не свърша със себе си.

— Аз също.

— Да си поразмърдаме мозъците, Кети. Тези места са заселени отдавна. Нашите предци са дошли тук преди три века. Значи ние, малко или много, сме цивилизовани хора. Това е добре — и той пак се отпусна в стола си.

— Наистина ли смяташ, че това е добре? — попита тя ласкаво. Червените крушки над бара (електроцентралите все още произвеждаха ток) се отразиха в светлите ѝ, по мъжки подстригани коси, когато направи крачка към него. Той я изгледа и за миг присви очи.

— Зная само, че двамата сме продукти на нашата цивилизация, Кети. Не аз ще отсъдя добро ли е това, или не е. Пък и кой вече би се заинтересувал? Хайде, лягай си, момичето ми. Минава полунощ, пък и си обещахме да не обсъждаме повече тези неща.

— Извинявай — кимна момичето. — Джеф, утре да се поразтършуваме за крушки, а? Тия, червените, ме влудяват.

Той се разсмя.

— Все едно да търсиш игла в копа сено. „Ярките огънове на Ню Йорк“ — пък аз трябва да търся поне една здрава крушка! Добре де, Кети, ще те виждам, дори ако трябва самият аз да се превърна в светец стълб.

— Лека нощ, Джеф.

— Лека нощ, Кети.

Джеф остана неподвижен, докато не чу прещракването на ключалката. Светна яркочервен надпис: „Свободни места няма“. Джеф измъкна от джоба си нещо и започна старателно да го разглежда. Беше ключ. Беше ключът за тази брава.

Отвори вратата и излезе навън. Улиците бяха затрупани от автомобилни купета, почти всички лампи бяха изпочупени, но някои още светеха — докато електроцентралата дава ток. Сянката на един от фенерите падаше върху избелелите кости на човешки скелет; Джеф мина покрай него с извърната глава. „Няма кой да го прибере — помисли си той. — Прекалено много смърт, че да се притесняваме за още една. Може би условностите вече са съвсем излишни?“ — и подбутна с крак един препречил се на пътя череп.

Някога тук ще покълне трева и ще скрие костите. Но той няма да доживее да види зеления килим на тревата. На най-обикновената тревичка, дявол да го вземе!

Все още стискаше ключа. Знаеше ли Кети, че той има ключ? Преди две седмици тя рече, че го е изгубила, но това не ги притесни, защото залостиха вратата отвътре. Той го намери на следващия ден, на съвсем видимо място до плота на бара. Нима го бе изгубила нарочно?

Е, и какво, ако е така? И без това ще изкарат остатъка от живота си само двамата.

„И децата им никога не биха узнали...“

— Господи! — изстена той и закри лице с длани. — Господи Боже!

Когато мислеше за Кети и за онова, усещаше почти физическа болка. В съзнанието му изплува лицето ѝ; старееше се да не мисли за това, че тя е едно много красиво момиче, синеоко, със златисти коси. „Забранявам си да мисля за нея! Пълно табу!“

Покатери се върху грамадата от бетонни блокове и погледна надолу, към реката. Водата беше вече чиста, нямаше ги огромните петна от мъртви риби. Реката, както и градът, си има своите лакомници — те поглъщат всичко, което може да се разлага.

Проблемът за греха ли? Та няма думичката „греховно“ вече може да има някакъв смисъл? Моралът винаги е използвал само черното и бялото, праведното и неправедното, без никакви полутонове. Джеф стисна челюсти, извади ключа от джоба си и го метна толкова далеч, че дори не чу плисъка.

— Такива ми ти работи — каза си на глас. — Всичко е разделено. Всичко е черно или бяло.

„Някога, отдавна, размишлявахме за това с Кети. Ти знаеш вече всичко, Отче. И не ме въвеждай в изкушения... Боже праведни, прости ми, ако съм изричал хули за Теб... О, как се мразя за всички мои греховни помисли...“

Вдигна ръце нагоре и докосна сплъстената си по слепоочията коса.

„Надсмиваш ли ми се, Отче?“

После се обърна и закрачи към дома им.

Застла одеалото, смъкна ризата и панталоните си. Под възглавницата имаше парче бяла материя със странна форма. Кети никога не го бе виждала. Единственото нещо, което скри, когато решиха да поделят самотата помежду си.

Минута го гледа дълго и замислено. Означаваше ли то все още нещо? Всичко, свързано с него, бе изчезнало завинаги.

Бъди честен пред себе си. Дори някога да е означавало нещо, какво от това? То не можеше да го спаси от всичко, което се случи — от края на света. Джеф погледна оцелялото парче огледало над бара и с внезапна ярост вдигна ръка да го разбие. Защото огледалото му напомняше за разликата между него и Кети. Но овладя гнева си — за жените огледалото е безценна вещ.

Видя отражението на лицето си. Не беше красиво, но не беше и грозно. Просто лице на един трийсетгодишен негър. Измъкна онова

бяло нещо и внимателно го обви около шията си, после внезапно го смачка в шепата си. Искаше да го захвърли, но премисли и мушна обратно под възглавницата бялата якичка на католически свещеник.

Отец Джеф Томас Браун, пастор без паство, дълго гледа образа си в огледалото, след това се усмихна тъжно и легна да спи.

* * *

— Кети, може би няма да е лошо да идеш някъде на юг — рече Джеф. — Защо не помислиш за това?

Кети го беше хванала за ръка.

— Честно да ти кажа, Джеф, едва ли нещо ще се промени. Зная какво си мислиш — че човешката раса не струва пукнат грош, щом си избра такъв ужасен край.

Той се разсмя чистосърдечно.

— Или поне не струва толкова, че заради нея да се повтори още едно толкова кърваво богослужение.

Тя реагира сериозно:

— Запитвал ли си се някога, Джеф, какво би могъл да означава фактът, че се срещнахме в тези огромни празни пространства?

— Като Лот и дъщерите му, нали? Честно казано, не.

Тя рядко говореше за неща, които надхвърляха представите ѝ, за да не изглежда глупачка. Но този път продължи:

— Нещо ужасно, нещо непостижимо. Трябваше да се случи тази катастрофа, за да осъзная, че изобщо има такъв проблем. Ако някой ме беше питал по-рано, щях да му кажа: „Така наречената цивилизованост е само обвивка; откъсни човека от обществото, и той мигом ще стане дивак“.

„О, Господи, това са последните Ти изкушения. Трябва ли да ѝ кажа, че съм свещеник? Тя не е католичка, знам го. И аз не мога — прости ми, о, Боже! — да се боря за спасението на последната грешна душа на Земята. Ти изчисти всичко, не остави дори паяжина по ъглите, затова аз нямам намерение да я обръщам в Твоята вяра. И няма да ѝ кажа нищо, за да не наруша обета си пред Теб. Пасторът е пастор завинаги. Ако искаше да имаш отново Адам и Ева, трябваше да потърсиш друга двойка. Нямам нищо против тя да мисли за онова; и не

защото аз съм цветнокож, а тя е бяла; просто не искам да ме смята за глупака, който след края на света все още вярва в някого. Амин.“

След дългото мълчание той попита:

— Не ти ли омръзнаха консервите? Хайде да се качим на някоя лодка и да идем на другия бряг на реката. Пълно е с диви зайци. Ще простреляме някой, ще ни разнообрази менюто.

* * *

Лекият ветрец над Хъдзън донесе свежо ухание на гора. И двамата вече бяха свикнали с развалините, наричани някога „град“, но Джеф усети внезапния порив поне веднъж да поеме нагоре по течението. Имаха всичко необходимо: кибрит, няколко кутии с храни и дрехи, значи можеха за известно време да избягат от руините.

Само онова, което стори със себе си последната цивилизация, опазваше неговата решимост.

Отвъд града, близо до реката, притичваха наплашени зайчета.

— Виж, те са съвсем като опитомени! — избухна Кети възторжено. Понечи да зарежда пистолета, но се отказа. — Слушай, Джеф, хайде да не ги убиваме. Толкова са мили, едни такива наплашени...

— Пък аз си мислех, че сме дошли за заешко печено — отвърна той с усмивка. — Добре де, както кажеш. Защо последните хора на планетата трябва да раждат в себе си омраза към новия господстващ вид?

— Ама наистина ли няма да ги убиваш? — гледаше го с някаква смесица между полумолба и полунадежда.

— Не, разбира се. Виж, ако намерим свиня... Сигурно някои са останали на свобода и са подивели. Все нещо ще намерим, годно за храна.

— Джеф! — и момичето се вцепени. — Какъв беше този звук?

— Изстрел — рече той пресипнало. — Изстрел от оръжие. Значи освен нас, има и други оцелели, Кети!

— А ако те стрелят по нас? — и гласът ѝ потрепера.

— Съмнявам се. По зайците може би, но...

— Ще гръмна да им дам сигнал.

Джеф вече беше обърнал лодката към брега и каза спокойно:

— Не бива, Кети, подозрително е. Дори опасно. Някакви скитници из гората, пък ти... пък ти си момиче...

„Не всички мъже са като мен, не всички са кротки, не за всички онова не означава нищо...“

Тя го гледаше навъсено.

— Е, чак пък опасно... След всичко, което се случи със света... Спомни си колко щастливи бяхме двамата, когато разбрахме, че не сме сами!

— Така е, но за всеки случай скрий оръжието — меко настоя Джеф. — Може би ще бъдат по-доверчиви, ако не носим оръжие. Скрый оръжието докато не разберем дали ще се отнесат към нас като приятели, или като врагове.

Жената послушно мушна пистолета в джоба на якето си. Джеф се изправи и викна с плътния си глас:

— Ехе-е-й! Има ли някой наоколо?

Тишина. Минаха няколко секунди до отговора:

— Ехе-е-й!

— Не, това не е ехо — промърмори Джеф. — Интервалът беше голям. Хей, вие там! Чувате ли ни?

Отговорът беше три изстрела. След секунди на хълма се показва човешка фигура, замря за миг, след което се втурна към тях.

— Привет! — викна той задъхано, когато приближи. — Отдавна ли се навъртате наоколо? Аз вече... Мамка му, ама това е жена!

Беше закотвил погледа си върху Кети.

— Като гледаш отдалеч, в тия гащи... — извърна очи към Джеф, погледът му се промени. Беше грамаден и брадясал, облечен в дрипи, вонеше лошо и Джеф едва успя да скрие отвращението си. Горските хора не се чувстват задължени да се грижат за вида си.

— Казвам се Джеф Браун, а това е Кети Морган.

— Пък аз — Хенк Никълс — рече мъжът. — Радвам се, Джеф. Радвам се, Морган.

Джеф протегна ръка, но тъй като онзи не обърна внимание на жеста му, веднага я спусна обратно. „Знаците за общуване напоследък изглеждат твърде странни...“

Никълс все още не откъсваше очи от Кети, но Джеф, спомняйки си колко се зарадва, когато след дългата си самота видя друго човешко

лице, се отнесе с разбиране. „Самотата винаги ни прави наполовина луди.“

— Има ли и други в града? — попита Никълс Кети.

— Не — отвърна Джеф вместо нея. — Обходих целия Среден Запад, за да стигна дотук. Катарина пък е пресякла цяла Нова Англия. Срещнала само едно старче, което умряло пред очите ѝ.

— Катарина значи, а? Пък аз не съм виждал жива душа. Абе май сме единствените оцелели. — Вече я оглеждаше съвсем откровено. — Тъкмо си приготвих кльопачка от зайци. Елате, има и за тримата.

Кети го гледеше боязливо: неприятен, прегърбен, прекалено мръсен. Очите му предизвикаха у нея някакво странно усещане, затова хвана Джеф за ръкава и прошепна нещо на ухото му.

Той се усмихна и рече бодро:

— Спокойно, момичето ми. Е, не е най-привлекателният тип, но е едно от чедата Божии. В нашето положение не бива да сме придирчиви.

Тя кимна, но не пусна ръката на Джеф. Никълс се обърна, видя това, очите му се присвиха някак особено и в тях блесна странно пламъче.

Палатката беше разпънал край пътя, виеше се дим от разгарящи се дърва. Никълс беше приклепнал и умело чистеше току-що убит заек.

— Тук, да знаете, не е кофти. Преди не бях ходил никъде, бачках в едно шибано градче в Кентъки. Ама толкова шибано, че даже нямаше кино. После дълго бях сам...

— Разбирам те — съгласи се Джеф. — Мисля си, че някъде по Земята, в Европа или в Африка, може да са останали хора. Ама няма как да го разберем.

Никълс съдра заешката кожа.

— Мога ли да помогна нещо? — попита Кети.

— Помогни бе, моме.

Подавайки ѝ ножа, той за миг задържа ръката ѝ в лапата си.

— И без туй ми трябваше нещо младичко, дето да реже зайците.

Той се разхили, хвърли ѝ недвусмислен поглед и се захвана с втория заек.

— Джеф, мамицата му, донесе малко дърва. Защо не донесеш още...

Този небрежен заповеднически тон силно раздразни Джеф, но той реагира с едно меко „Добре“ и тръгна към гората.

„Господи, Твоите потайности стоят по-високо от човешката промисъл. Мъж и жена. И един свещеник, който да ги венчае. Кети се страхува от него и въпреки това му се усмихва и предлага своята помощ. Какво да се прави, инстинкт. «Всеки в съюз с друг от племето си, мъжът с жена...» Колкото и да е неприятен и мръсен, той е мъж. И трябва да разпознае инстинкта в себе си и в Кети...“

Тези мисли притиснаха гърлото му. Кети — и онзи?!

„Бъди благоразумен. Той ще ѝ даде онова, което тя иска и което ти не можа. Или не поиска. Глупаво е, защото си дал обета си пред един свят, който вече преживя своя крах. Ти защитаваше Кети от всякакви опасности. От гладни псета. От падащи стени. От плъхове. От свирепи подивели котки... Нима ще я повериш на мъж, който е по-опасен от всички тях?“

Джеф стисна юмруци и челюсти, целият трепереше от нервна възбуда, от желанието да се върне обратно и ако трябва, да се бие с Никълс за правото да притежава тази жена.

„Но тя не е моя... О, Господи Боже! О, благословена Майко, пресвета Дева Мария, смилете се над мен!“

И тогава чу сърцераздерателен писък. Беше Кети!

— Не! Не! Помогни ми, Джеф! Помогни ми! О, не-е-е!

Викът секна, сякаш скъсан от груба лапа.

Джеф забрави всички размишления, молитви и угризения. Смъкна от себе си последната обвивка на цивилизацията и хукна да бяга.

— Кети! Кети! — крещеше. — Идвам, скъпа!

Куршумът на Никълс го прободи в гърдите и той се строполи край пътеката.

Кети, притиснала с длан устните си, гледаше ужасена брадясалия мъж.

— Ти го застреля! Ти го уби!

— Да, убих го, неговата мама да... — Кети осъзна единствено, че продължението на фразата беше ужасно гадно. — Цялата работа свърши. Ти сигурно се радваш, че те освободих от тоя мухльо. Сигурно те е чопнал, когато ти се е приискало, нали? Както и да е,

няма го. Ха сега ела при мен, хубавицата ми... Ей, ти, какви ги вършиш?!

Кети ровеше из джобовете си. „Просто още един плъх“ — помисли си тя и сложи пръст върху спусъка. Изстрелът смъкна усмивката му. Тя се опита мигом да забрави неприятното му лице.

После се хвърли към Джеф и падна на колене, беззвучно мърморейки си нещо. Той отвори очи. Очите му бяха пречистено страдание.

— Кети...

— Аз го убих... — и се разплака. — Убих го...

— Не биваше... — За миг като че ли изгуби съзнание. — Трябва да се покаеш...

Ужасена, в някакво внезапно животинско озарение тя осъзна, че Джеф търси да сграбчи нещо върху гърдите си.

— Бях прав... Прав от самото начало... Докато се лутахме, двамата можеше... Добре, че се появи той... защото аз бих могъл... бих могъл да не устоя на... — и изплю тлъста кървава хрчка.

— Не казвай нищо повече! Замълчи, Джеф, замълчи, мили...

Цялата в ридания, тя придърпа главата му в скута си. Замъгленият му поглед напразно се опитваше да ѝ се порадва в настъпващия здрач. Мърмореше нещо несвързано на латински, после внезапно каза с трогателна нежност:

— Кети, мила... Наведи се и ми прошепни... Ти нарочно ли скри онзи ключ?

Потръпваща от сълзи, тя се наведе до ухото му, за да му отговори.

Но той вече не чуваше.

Отец Джеф Томас Браун тихичко промълви само:

— Господи, прости ми. Сега можеш да започнеш отначало с друга шепа глина...

И умря.

След минута Кети се изправи, зарязвайки го върху тревата.

— Да, той наистина беше прав за началото — рече тя никому, мушна пистолета в джоба си, взе две топли заешки бутчета и усмихвайки се странно, тръгна към лодката.

Издание: сп. „Върколак“, бр.5/1999

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.